

Souhrnné výsledky konjunkturálního průzkumu v podnikové sféře

Český statistický úřad provedl v březnu 2011 celostátní konjunkturální průzkum názorů vedoucích pracovníků vybraných podniků z oblasti průmyslu, stavebnictví, obchodu a vybraných odvětví služeb. Tento průzkum byl zaměřen **jednak na hodnocení situace v hlavních oblastech podnikové ekonomiky v březnu a na krátkodobý výhled pro příští měsíce ve srovnání se situací, jak se jevila respondentům v období průzkumu.**

Průzkum se týkal 938 průmyslových podniků (tržby z průmyslové činnosti těchto podniků představují více než polovinu tržeb za průmyslové podniky celkem), ve stavebnictví 464 podniků, tento soubor pokrývá zhruba polovinu stavebních prací provedených podle dodavatelských smluv ve stavebnictví celkem, 243 podniků obchodu a 654 podniků vybraných odvětví služeb.

1. Konjunkturální průzkum v průmyslových podnicích

V **průmyslu** se v březnu hodnocení současné celkové **ekonomické situace** mírně zvýšilo. 40,2 % respondentů hodnotí svou ekonomickou situaci jako dobrou, 55,5 % jako uspokojivou a 4,3 % jako špatnou. V rámci zpracovatelského průmyslu byla ekonomická situace uspokojivá u respondentů s 51,9 % tržeb. Jako špatnou označili svoji ekonomickou situaci respondenti z oblasti zpracovatelského průmyslu se 4,9 % tržeb. Jedná se zejména o některé podniky výroby oděvů, a výroby nábytku. Dobrá ekonomická situace byla u respondentů s 43,2 % tržeb ze zpracovatelského průmyslu.

Relativně vysoké hodnocení **celkové i zahraniční poptávky** se oproti únoru dále snížilo. Úroveň celkové poptávky (knihy zakázek) považovali za uspokojivou respondenti s 84,5 % tržeb, respondenti s 6,8 % tržeb hodnotili úroveň celkové poptávky po své produkci jako vyšší a respondenti s 8,7 % tržeb jako nízkou. V rámci zpracovatelského průmyslu byla úroveň celkové poptávky v období průzkumu hodnocena jako uspokojivá u respondentů s 82,6 % tržeb, jako nízká u respondentů s 9,9 % tržeb a vyšší poptávka byla u respondentů se 7,5 % tržeb.

Pro zahraniční odběratele dodává část svých výrobků zhruba 88 % z celkového počtu vybraných podniků. Z nich podniky se 84,9 % tržeb považovaly úroveň **zahraniční poptávky** za uspokojivou, podniky s 8,5 % tržeb za nízkou a jako vysokou označili poptávku zahraničních partnerů respondenti s 6,6 % tržeb. Ve zpracovatelském průmyslu byla úroveň zahraniční poptávky považována za uspokojivou u respondentů s 82,8 % tržeb, u 9,7 % za nízkou a u 7,5 % za vysokou.

Výrobní činnost vzrostla u podniků s 25 % tržeb, poklesla u 14,6 % podniků a u podniků se 60,4 % tržeb byla výrobní činnost stabilizovaná. Ve zpracovatelském průmyslu se výrobní činnost zvýšila u respondentů s 27,9 % tržeb, snížení se týkalo podniků s 15,6 % a neměnnost podniků se 56,5 % tržeb.

Zásoby se podle respondentů snížily. Stav **zásob hotových výrobků** považovali v období průzkumu respondenti s 87,8 % tržeb za normální v sezóně. Podniky se 6,5 % tržeb mají své zásoby vyšší a podniky s 5,7 % tržeb nízké. Stav **zásob surovin a materiálů** považují respondenti reprezentující 89,9 % tržeb za normální v sezóně.

Očekávání vývoje **ekonomické situace pro příští tři i šest měsíců** jsou nižší než v únoru. Zlepšení **ekonomické situace** očekávají podniky s 19 % a zhoršení respondenti s 3,1 % tržeb, beze změny 77,9 %. V průmyslu zpracovatelském se ekonomická situace zlepšila u 21,6 % respondentů, u 3,5 % se zhoršila a beze změny zůstane u podniků se 74,9 % tržeb.

1) Hodnocení je provedeno pomocí konjunkturálních sald, což je rozdíl mezi odpověďmi ve variantách zlepšení

Pro příštích **šest měsíců** respondenti se 17,8 % tržeb očekávají zlepšení **ekonomické situace**, zhoršení se 4,2 % a respondenti představující 78 % tržeb se změnami úrovně ekonomické situace svého podniku neuvažují. Ve zpracovatelském průmyslu se ekonomická situace stabilizuje u respondentů představujících 75,3 % tržeb, ke zlepšení by mělo dojít u podniků s 20,2 % tržeb a ke zhoršení u podniků, které zahrnují 4,5 % tržeb za respondenty ze zpracovatelského průmyslu.

Celková poptávka (podle knihy zakázek) by se v **příštích třech měsících** ve srovnání se situací v období průzkumu neměla měnit u respondentů s 62,8 % tržeb, s oživením poptávky počítají respondenti s 30,9 % a se snížením respondenti se 6,3 %. Ve zpracovatelském průmyslu očekávají zvýšení celkové poptávky respondenti s 35,1 % tržeb, snížení očekává 3,2 % respondentů a neměnnost 61,7 % respondentů.

Celkový export by se měl zvýšit u respondentů s 18 % tržeb, s neměnností exportu počítají podniky, jejichž tržby činí 79,7 % za celý soubor a snížení exportu očekává 2,3 % respondentů. Ve zpracovatelském průmyslu očekávají zvýšení celkového exportu respondenti představující 20,5 % tržeb, pokles respondenti s 2,6 % tržeb a respondenti se 76,9 % tržeb se změnami exportu nepočítají.

Celkový dovoz by se měl v příštích třech měsících zvýšit u respondentů se 15,2 % tržeb za soubor podniků, které dovoz realizují, u respondentů s 82 % tržeb v této oblasti ke změnám nedojde a snížení dovozu předpokládají podniky se 2,8 % tržeb. Ve zpracovatelském průmyslu očekává 17,2 % respondentů zvýšení dovozu, 3,1 % snížení a 79,7 % respondentů neočekává změny.

Své **výrobní kapacity vzhledem k zakázkám** považují pro příští měsíce za dostatečné respondenti se 76,7 % tržeb. Více než dostatečné výrobní kapacity by měly být u 17,4 % a nedostatečné u podniků s 5,9 % tržeb. Ve zpracovatelském průmyslu jsou výrobní kapacity dostatečné u respondentů s 74,7 % tržeb, více než dostatečné u 18,6 % a nedostatečné u 6,7 % respondentů.

Respondenti očekávají pro příští **tři měsíce** zpomalení tempa růstu **výrobní činnosti** i mírné snížení **zaměstnanosti**. Zvýšení **výrobní činnosti** očekávají respondenti představující 21,9 % tržeb, se snížením počítá 5,2 % respondentů a respondenti se 72,9 % tržeb se změnami svých výrobních aktivit nepočítají. V oblasti zpracovatelského průmyslu očekávají růst výroby respondenti představující 24,9 % tržeb, neměnný vývoj 72,1 % respondentů a pokles výroby 3 % respondentů. Na otázku **zajištěnosti výrobních programů** z hlediska časové perspektivy odpovídali respondenti diferencovaně, a to zejména v souvislosti s odvětvovým zaměřením jejich výrobních aktivit.

S poklesem **zaměstnanosti** počítají respondenti v příštích třech měsících proti situaci v období průzkumu s 11,6 % počtu zaměstnanců. Respondenti se 71,1 % počtu zaměstnanců se změnami v této oblasti nepočítají a růst předpokládají podniky se 17,3 % zaměstnanců. Obdobné tendence očekávají pro příští tři měsíce také respondenti z oblasti zpracovatelského průmyslu.

Ve srovnání se situací v období průzkumu by se měl **růst cen** průmyslových výrobků týkat 19 % tržeb. Se snížením cen uvažují respondenti u 5,9 % tržeb a s neměnností u 75,1 % tržeb. Ve zpracovatelském průmyslu by se měly ceny zvýšit u 21,6 % tržeb, snížit u 6,7 % tržeb a 71,7 % tržeb zpracovatelského průmyslu by se cenové změny neměly týkat.

Co se týká **finanční situace** mělo v období průzkumu závazky po lhůtě splatnosti 20,8 % z celkového počtu podniků, které odpověděly (tržby těchto podniků představují 11,1 % tržeb za všechny vybrané podniky).

Schopnost podniků platit své závazky ve lhůtě splatnosti se v dalších třech měsících nezmění u 88,2 % počtu respondentů, u 7,7 % selepší a u 4,1 % se zhorší.

Úroveň **úvěrů** se bude vyvíjet podle názorů podniků diferencovaně. Se změnami v objemu úvěrů nepočítá 41,4 % počtu podniků, zvýšení úvěrů očekává 8,7 % a snížení 18,5 % počtu podniků. Úvěry nebude mít 31,4 % počtu podniků.

Saldo **indikátoru důvěry v průmyslu** konstruované jako průměr sezónně očištěných konjunkturálních sald ze tří ukazatelů (hodnocení celkové poptávky, zásoby hotových výrobků s opačným znaménkem a očekávaný vývoj výrobní činnosti) se celkově meziměsíčně snížilo o 3 body; oproti nízkým hodnotám v březnu 2010 je však o 14,3 bodu vyšší.

2. Konjunkturální průzkum ve stavebních podnicích

Ve **stavebních podnicích** se hodnocení současné **ekonomické situace** v březnu oproti minulému měsíci nezměnilo. Nízké hodnocení **celkové poptávky** se nepatrně snížilo. V březnu hodnotilo 33,2 % respondentů svou **ekonomickou situaci** jako dobrou, 55,5 % jako uspokojivou a 11,3 % jako špatnou. **Stavební činnost** se zvýšila u podniků s 11,7 % objemu stavebních prací, k omezení stavební činnosti došlo u 52,4 % respondentů a u ostatních (s 35,9 % stavebních prací) ke změnám nedošlo.

Úroveň **celkové poptávky** po produkci svého podniku považovali v období průzkumu za uspokojivou respondenti s 43,7 % stavebních prací. V podnicích, jejichž objem výroby představuje 0,1 % stavebních prací, považovali jejich zástupci úroveň celkové poptávky za vyšší a s 56,2 % za nízkou.

Jako hlavní **bariéry růstu produkce** svého podniku označují respondenti nedostatečnou poptávku, respondenti představující 13,3 % stavebních prací bariéry růstu produkce nemají.

Očekávání vývoje **ekonomické situace** pro období **příštích tří i šesti měsíců** jsou vyšší než v únoru. **Celková ekonomická situace** by měla podle výsledků průzkumu zůstat v **příštích třech měsících** stabilizovaná u respondentů se 64,5 % objemu stavebních prací za všechny respondenty. Zlepšení své ekonomické situace předpokládají respondenti s 18,1 % stavebních prací a zhoršení se 17,4 %. **V příštích šesti měsících** by se měla ekonomická situace zlepšit u respondentů se 35,9 % výroby. Zhoršení své ekonomické situace signalizují pro příštích šest měsíců respondenti se 10,4 % výroby, ke změnám proti období průzkumu by nemělo dojít u 53,7 % respondentů.

Pro příští **tři měsíce** respondenti předpokládají ve srovnání s únozem zrychlení **stavební činnosti**, avšak bez zvýšení **zaměstnanosti**. **Stavební činnost** by se měla zvýšit u respondentů představujících 23 % stavebních prací. Ke snížení stavební činnosti by mělo dojít v tomto období u respondentů s 20,9 % stavebních prací a stabilizovaný vývoj předpokládají podniky s 56,1 % výroby za celý soubor. Co se týká očekávaného vývoje **zaměstnanosti** se stabilizací v této oblasti počítají respondenti se 63,2 % zaměstnanců za celý soubor. Zvýšení počtu zaměstnanců proti situaci v období průzkumu předpokládá 7,4 % respondentů a snížení 29,4 % respondentů.

Stavebníci vypovídali také o **kapacitním zajištění svého výrobního programu na příští měsíce**. Z celkového počtu odpovídajících podniků uvedlo 69,2 %, že jejich výrobní kapacity budou v příštích měsících vzhledem k zakázkám, objednávkám a probíhajícím jednáním dostatečné. Objem stavebních prací těchto podniků představuje 54,1 % stavebních prací. Nedostatečné výrobní kapacity bude mít 0,9 % počtu respondentů s podílem objemu stavebních prací 0,4 % a více než dostatečné kapacity by měly být u 29,9 % počtu respondentů (objem jejich stavebních prací představuje 45,5 %).

V průměru by měla být dle odpovědí respondentů **stavební výroba zakázkově zajištěna** na zhruba 7,6 měsíců dopředu.

Růst **cen** předpokládají respondenti u 3,3 % své produkce, neměnnost u 66,9 % produkce a pokles prodejních cen očekávají respondenti u 29,8 % produkce.

Závazky po lhůtě splatnosti mělo 31,7 % počtu respondentů (objem stavebních prací těchto podniků představuje 21,1 % objemu za všechny respondenty).

Objem **úvěrů** se v příštích třech měsících nezmění podle výsledků průzkumu u 45,4 % počtu podniků, zvýšení úvěrů předpokládá 10,5 % a snížení 12 % počtu podniků. Úvěry nebude mít 32,1 % počtu podniků.

Saldo indikátoru důvěry ve stavebnictví, konstruované jako průměr sezónně očištěných konjunkturálních sald ze dvou ukazatelů (hodnocení celkové poptávky a očekávaný vývoj zaměstnanosti v příštích třech měsících), se celkově snížilo o 2 body a je o 10,5 bodu nižší než před rokem.

3. Konjunkturální průzkum v obchodě

V odvětví **obchodu** se v březnu ve srovnání s únorom snížilo hodnocení současné **ekonomické situace**. Jako dobrou hodnotilo v březnu **ekonomickou situaci** svého podniku 25 % respondentů, 65,2 % jako odpovídající sezóně a 9,8 % jako špatnou. Zásoby se podle mínění respondentů v březnu zvýšily. Současný **stav zásob** hodnotilo 92,3 % respondentů jako odpovídající sezóně a vysoký stav zásob mělo 7,1 % respondentů.

Vyšší **požadavky na dodavatele** budou mít v příštích třech měsících respondenti s 14,8 % tržeb, stejné požadavky budou mít firmy se 81,1 % tržeb a s 4,1 % nižší. **Počet zaměstnanců** se v příštích třech měsících nezmění u 73,4 % respondentů, 18,1 % očekává růst a 8,5 % respondentů pokles. Stabilizované **ceny prodávaného zboží** předpokládají pro další tři měsíce respondenti s 87 % tržeb, 1,9 % předpokládá pokles a 11,1 % respondentů očekává růst.

Očekávání vývoje **ekonomické situace** pro období příštích **tří měsíců** jsou téměř stejná jako v únoru, pro **příštích šest měsíců** jsou nižší. Z názoru respondentů na vývoj **ekonomické situace** podniku očekávaný v příštích šesti měsících vyplývá, že podniky se 35,4% tržeb očekávají zlepšení své ekonomické situace, s 56,8% žádné změny nepředpokládají a 7,8 % podniků očekává zhoršení.

Saldo indikátoru důvěry, konstruované jako průměr sezónně očištěných konjunkturálních sald ze tří ukazatelů (hodnocení ekonomické situace, stav zásob s opačným znaménkem a očekávaný vývoj ekonomické situace) se po předchozím růstu meziměsíčně snížilo o 3,3 bodu a v meziročním srovnání je o 3,7 bodu vyšší než v březnu 2010.

4. Konjunkturální průzkum ve vybraných odvětvích služeb

Ve **vybraných odvětvích služeb** se podle respondentů v březnu ve srovnání s únorom značně zvýšilo hodnocení současné **ekonomické situace**, a to zejména ve finančních službách a v oblasti nemovitostí. Ve vybraných odvětvích služeb hodnotilo svoji současnou **ekonomickou situaci** 49,8 % respondentů jako dobrou, 46,2 % respondentů ji hodnotilo jako odpovídající sezóně a 4 % jako špatnou.

Hodnocení **poptávky** se nezměnilo, její očekávání pro příští tři měsíce se zvýšilo. Růst **poptávky** (knihy zakázek) po produkci podniku očekává 29,9 % respondentů, neměnný vývoj předpokládá 64 % respondentů a 6,1 % pokles. Neměnnost ve vývoji **cen** očekává 89,3 % respondentů, růst cen 7,7 % respondentů a 3 % pokles. Pokles počtu **zaměstnanců** očekává 31,4 % respondentů, neměnnost 62,6 % a růst počtu zaměstnanců 6 % respondentů. Očekávání vývoje celkové **ekonomické situace** pro období **příštích tří měsíců** jsou nižší než v únoru, pro **příštích šest měsíců** jsou vyšší.

Saldo indikátoru důvěry ve vybraných odvětvích služeb (je průměr tří sezónně očištěných ukazatelů - hodnocení ekonomické situace, hodnocení poptávky a očekávaná poptávka) se oproti minulému měsíci zvýšilo o 3,7 bodu a v meziročním srovnání je o 9 bodů vyšší.